

at naar jeg talte om hans Forstand paa de Sager, saa staaer det selvfølgelig for min egen Regning; det er den Mening, jeg har dannet mig ved at høre paa den ærede Ordførers Udtalelser om de Forhold her i Salen under den Diskussion, vi have haft med hinanden. Jeg skal ikke i nogen særlig Grad insistere paa, at den Betegnelse fastholdes; generer den det ærede Medlem, naa, saa har en saadan enkelt Bemærkning ikke for mig nogen Betydning. Han maa saa gjerne for mig præteredere at vide grumme Meent om Skoleforhold. Men naar han blander Spørgsmaalet om legemlig og aandelig Modenhed sammen med Spørgsmaalet om Evne til at lære, paa den Maade, han gjør, saa har jeg ærlig talt — og man kan jo ogsaa have Lov til at være ærlig her ligesaa godt som andre Steder — ikke stor Respekt for det ærede Medlems pædagogiske Kundskaber. Det er kun det, jeg har anset over. Med Hensyn til Formen for det stillede Vædringsforslag skal jeg sige, at da den ærede Ordfører har bebudet, at han vil stille Forslag om at forandre Alderen 17 Aar til 16, medens Udvalget derimod ikke har bebudet at ville stille Forslag om at forandre 18 Aar til 16, vil det jo komme til at passe ganske godt til hinanden, idet der er to Aldre, der er nævnt. Skulde det nu være, at denne Ulykke skete, dette Forslag blev vedtaget, og Udvalgets Forslag ikke blev vedtaget, saaledes at der kom til at staa to Gange dette: Den, som er 17 Aar, saa tror jeg dog ikke, at der er sket nogen stor Ulykke ved det; det høie Thing her ovenover vilde vistnok være i Stand til at rette den lille Korrekturfeil, som derved vilde fremkomme, saa det tror jeg ikke behøver at afholde Røgen fra at stemme for det Vædringsforslag, som jeg og 14 andre Medlemmer have tilladt os at stille.

**Berntsen:** Ja, jeg skal ikke følge den sidste ærede Taler ind paa en Undersøgelse af, hvorvidt det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgtreds eller det ærede Medlem selv kunne siges at være vægne, det er og vil jo altid blive en Skønsag. Men jeg vil tillade mig som Medlem af Udvalget at fravaade ærede Medlemmer her i Thinget at følge Forslagsstillerne og det ærede Medlem, som har været Ordfører for dem her i Dag; og det fordi jeg tror, at det Vædringsforslag, der gaar ud paa at forandre 18de Aar til 17de Aar, peger i en forkert Retning. Dersom de Herrer vilde have stillet Forslag om at sætte Aldersgrænsen til 20 Aar, vilde jeg have været meget mere tilbøielig til at følge dem, end naar de ville sætte Grænsen under 18 Aar. Jeg har i

en Række af Aar været Højskoleforstander, og jeg har gjort den Erfaring, at det er langt heldigere paa den Slags Skoler at have Elever, der ere over 18 Aar end under 18, og jeg er overbevist om, at saa godt som alle Højskoleforstandere ville sige, at heri har jeg Ret. Og hertil vil jeg føie, at det sikkert ogsaa i mange Skoleraad er Sædvane, at mellem dem, der komme med Ansøgning om Understøttelse til at komme paa en Højskole, sorterer man først alle Ansøgningerne fra dem fra, der ere under 18 Aar. Det er Tilfældet i Ringkjøbing Amtsråd, i Odense Amtsråd og, saavidt jeg veed, ogsaa i Svendborg Amtsråd og flere andre Amtsråd, og jeg tror, at disse Amtsråd handle rigtig, thi der skal en vis Modenhed til for at kunne nyde godt af den Undervisning, der meddeles paa vore Højskoler. Rent bortset deraf er det ogsaa min Overbevisning, at det er en noget forkert Vej for den danske Bøndestand at komme ind paa at tro det rigtigt at etablere Skoler for Bønderbørn mellem Konfirmationsalderen og Attenaarsalderen. Det er fuldstændig rigtigt, hvad den ærede Ordfører i Dag saa stærkt har pointeret, at alle de unge Mennesker, der skulle til legemligt Arbejde, være sig som Landmænd eller Haandværkere, have bedst af netop i Alderen, efter at de ere slupne ud af Almueskolerne, for Alvor at tage fat paa legemligt Arbejde. De have bedst deraf baade i legemlig og i aandelig Henseende. Senere hen i den modnere Alder er det, tror jeg, den rette Tid for dem at komme paa Højskole. Derfor mener jeg, at det snarere vilde være heldigt at gaa højere op end 18 Aar end at gaa ned under de 18 Aar. Udvalget har imidlertid efter moden Overveielse valgt 18 Aars Alderen, og det stemmer ogsaa med den Præcis, der følges af forskellige Skoleraad, som jeg nævnte. Jeg skal iøvrigt ikke komme nærmere ind paa Fortsættelsesskolernes Gavnlighed eller Nødvendighed, men det kan ikke negtes, at disse nærmest blive Skoler for bedre Folks Børn. De fattige Folks Børn kunne ikke komme der; for saasnart de ere konfirmerede, skulle de ud at tjene for deres Brød. Først naar de have gjort det i nogle Aar, og have samlet sig lidt Kapital, kunne de med Understøttelse af det Offentlige senere hen i Livet komme paa Højskole. Det er derfor ikke her Stedet at komme ind paa at understøtte disse Skoler. Nu siger det ærede Medlem fra Ribe (Bust) vel, at dersom de nu udelukkes fra at faae Understøttelse af den Konto, hvoraf de hidtil have faaet, saa faae de slet ingen Hjælp. Ja, det ser jeg ogsaa hellere. De ere nemlig iagte ind paa denne Konto. Det har aldrig nogenstunde været